

АНАЛІЗ ДІЯЛЬНОСТІ ВІТЧИЗНЯНИХ ПРОМИСЛОВИХ ПІДПРИЄМСТВ В УМОВАХ ЗМІН КОН'ЮНКТУРИ РИНКІВ

У статті досліджено основні тенденції розвитку та діяльності вітчизняних промислових підприємств. Підкреслено негативний вплив ринкової кон'юнктури на результати їх діяльності. Наведено динаміку зміни кількості промислових підприємств. Проаналізовано динаміку фінансових результатів промислових підприємств до оподаткування. Наведено динаміку чистого прибутку промислових підприємств протягом 2010–2014 років. Зроблено висновок щодо кардинального погіршення ситуації у промисловості і необхідності оптимізації витратного механізму.

Ключові слова: промислові підприємства, аналіз, кон'юнктура ринків, фінансові результати.

I.V. LISOVSKYI
Khmelnyskiy National University

ANALYSIS OF ACTIVITY DOMESTIC INDUSTRIAL ENTERPRISES UNDER CHANGE OF MARKET CONDITIONS

In the article the main the major trends of development and activity on the domestic industrial enterprises were researched. The negative impact of market conditions on the results of their activities was underlined. Changes in the number of industrial enterprises were showed. The dynamics of financial results of industrial companies before tax were analyzed. The dynamics of net profits of industrial enterprises during 2010–2014 years were showed. The conclusion about a radical deterioration in the industry and the need for cost-optimization mechanism was made.

Keywords: industrial enterprises, analysis, market conditions, net profits.

Вступ. В умовах змін кон'юнктури ринків та нестабільності економіки України особливої актуальності набуває дослідження діяльності та аналіз витрат промислових підприємств. Від стану економічної активності та обсягів витрат на вітчизняних підприємствах залежить їх економічний розвиток, забезпечення самофінансування та зміцнення конкурентних позицій на ринках. В цілому, Україна має потужний промисловий сектор економіки, який відіграє ключову роль і є найвагомим чинником реального економічного зростання країни, та сферою реалізації визначальної частини матеріальних та інтелектуальних потреб людини.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Тенденції розвитку вітчизняних промислових підприємств є постійним об'єктом досліджень вітчизняних науковців, серед яких доцільно виділити М.П. Войнаренка, В.М. Нижника, О.О. Орлова, Є.М. Рудніченка, Є.Г. Рясних, В.В. Стадник та інших.

Метою статті є проведення аналізу діяльності вітчизняних промислових підприємств в сучасних умовах господарювання.

Основні результати дослідження. За даними Держслужби статистики, у 2014 році у промисловості України було зареєстровано 131491 суб'єктів господарювання, з них 42187 підприємств та 89304 фізичних осіб підприємців (табл. 1).

Як видно з таблиці 1, протягом 2012–2014 років кількість діючих суб'єктів господарської діяльності зросла у 2013 році на 6,33% та у 2014 році на 8,45%. За останній рік відбувалось зменшення кількості юридичних осіб та збільшення фізичних осіб-підприємців, а саме: у 2014 році кількість юридичних осіб зменшилася на 14,13%, а фізичних осіб-підприємців зросла на 23,84%.

Обсяг реалізованої промислової продукції (товарів, послуг) за видами економічної діяльності у 2010–2014 роках (табл. 2) майже у всі роки зростає: у 2011 році зростання становить 25,14%, у 2012 році зростання становить 4,8%, у 2013 році відбувається зменшення на 3,33%, у 2014 році зростання становить 5,05%.

Таблиця 1

Кількість промислових підприємств у 2012–2014 роках¹

(сформовано за даними [1–3])

Показники	2012	2013	2014 ²	Темп зміни (відхилення), %	
				2013/2012	2014/2013
Усього, одиниць, у т.ч.:	114028	121244	131491	106,33	108,45
1) підприємства:					
– одиниць	43356	49130	42187	113,32	85,87
– у % до загальної кількості	11,9	12,5	12,4	+0,6	-0,1
1) фізичні особи підприємці:					
– одиниць	70672	72114	89304	102,04	123,84
– у % до загальної кількості	5,7	5,4	5,6	-0,3	+0,2

¹ Дані за попередні роки на сайті <http://www.ukrstat.gov.ua/> відсутні

² Без урахування тимчасово окупованої території Автономної Республіки Крим, м. Севастополя та частини зони проведення антитерористичної операції

Майже аналогічні тенденції спостерігаються у добувній промисловості і розроблення кар'єрів, переробній промисловості, постачанні електроенергії, газу, пари та кондиційованого повітря та водопостачанні, каналізації, поводження з відходами.

Таблиця 2

Динаміка обсягів реалізованої промислової продукції (товарів, послуг) у 2010–2014 роках, %

	Темп зміни			
	2011/ 2010	2012/ 2011	2013/ 2012	2014/ 2013
Промисловість, в т.ч.:	125,14	104,80	96,67	105,05
добувна промисловість і розроблення кар'єрів	138,11	100,14	105,3	98,1
переробна промисловість	121,21	102,18	93,87	107,71
постачання електроенергії, газу, пари та кондиційованого повітря	132,92	115,30	100,05	102,30
водопостачання; каналізація, поводження з відходами	109,57	97,91	100,56	94,22

В цілому дані свідчать про позитивні тенденції, однак слід зазначити що дані наведені у таблицях без урахування тимчасово окупованої території Автономної Республіки Крим, м. Севастополя, за 2014 р. – також без частини зони проведення антитерористичної операції, а тому реальна ситуація має протилежні тенденції.

Наведені дані свідчать, що скорочення обсягів промислового виробництва у 2014 році становило 10,7% в основному під впливом ведення військових дій на сході України починаючи із квітня та їх активізації в серпні. Найбільше зниження було зафіксовано саме в Донецькій та Луганській областях (-31,5% та -42,0% відповідно) через руйнування транспортної інфраструктури та виробничих потужностей. У зв'язку з небезпечною ситуацією на сході України було зупинено виробництво всіх підприємств хімічної промисловості та майже всіх шахт, що розташовані в зоні проведення антитерористичної операції. Найбільше від військових дій постраждала добувна промисловість, зокрема видобування вугілля (обсяги за рік знизилися на 30,5%) [4].

Слід відмітити, що всі економічні процеси, які відбувалися в Україні, відобразилися на фінансових результатах промислових підприємств до оподаткування і скорочувалися протягом 2012–2014 років. Таким чином, вони становили у 2010 році – 31221,1 млн грн, у 2011 році – 58662,3 млн грн (зростання становить 87,89%), у 2012 році – 21353,4 млн грн (скорочення становить 63,6%), у 2013 році – 13698,3 млн грн (скорочення становить 35,85%), у 2014 році – -166414,0 млн грн (рис. 1).

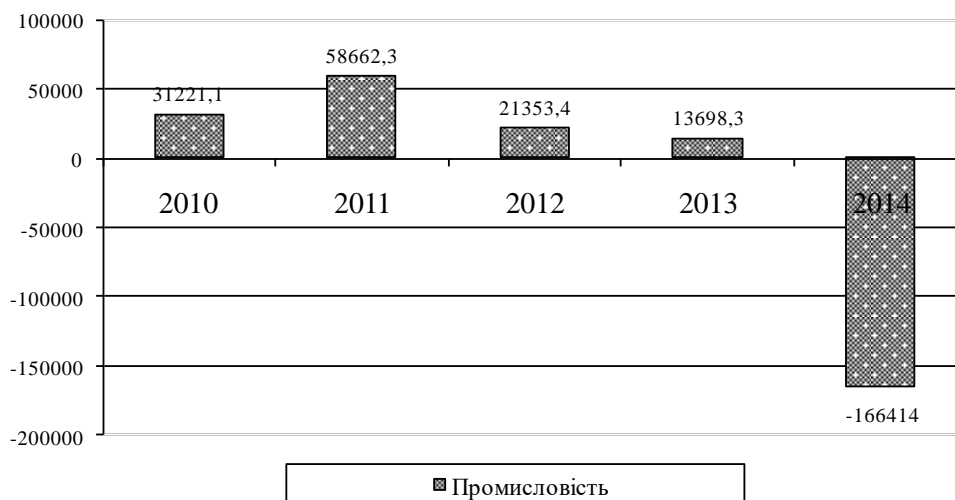

Рис. 1. Фінансові результати промислових підприємств до оподаткування у 2010–2014 роках, млн грн (побудовано за даними [5–9])

Протягом аналізованого періоду спостерігається від'ємний фінансовий результат до оподаткування за таким видом промислової діяльності, як водопостачання, каналізація, поводження з відходами (-1541,6 млн грн у 2010 році), -1893,5 млн грн у 2011 році, -73,0 млн грн у 2012 році, -1506,7 млн грн у 2013 році та -2190,9 млн грн у 2014 році. Окрім того в 2014 році від'ємний фінансовий результат до оподаткування одержано у добувній промисловості і розробленні кар'єрів (-4764,7 млн грн) та переробній промисловості (-135282,9 млн грн) (рис. 2).

Для подальшого аналізу промислових підприємств наведемо тенденції формування чистого прибутку (збитку) підприємств за видами промислової діяльності у 2012–2014 роках (дані наведені у [15–19]).

Статистична інформація свідчить про значне скорочення чистого прибутку промислових підприємств починаючи з 2011 року, а протягом 2013 та 2014 років взагалі одержано чистий збиток. Отже,

розмір чистого прибутку становить: у 2010 році – 11594,7 млн грн, у 2011 році – 31961,6 млн грн (зростання 175,66%), у 2012 році – 2592,4 млн грн (зменшення 91,89%), у 2013 році – збиток -4181,1 млн грн та у 2015 році – збиток -178730,9 млн грн (рис. 3).

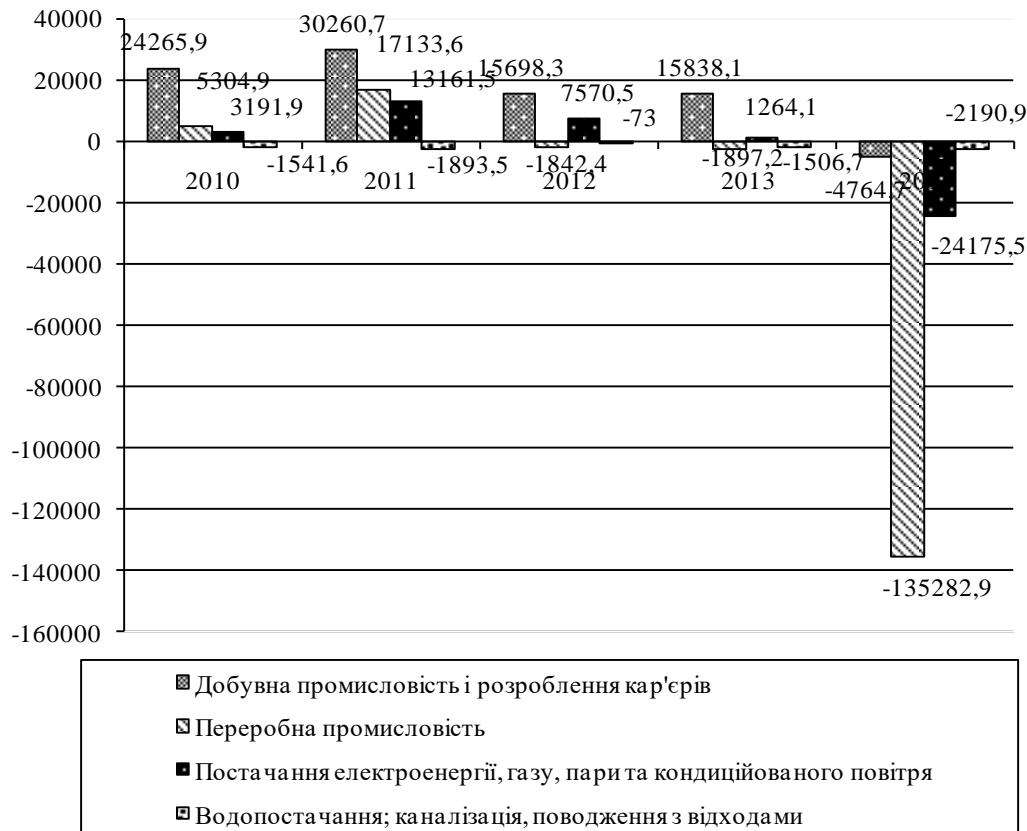

Рис. 2. Динаміка фінансових результатів підприємств до оподаткування за видами промислової діяльності у 2010–2014 роках, млн грн (побудовано за даними [10–14])

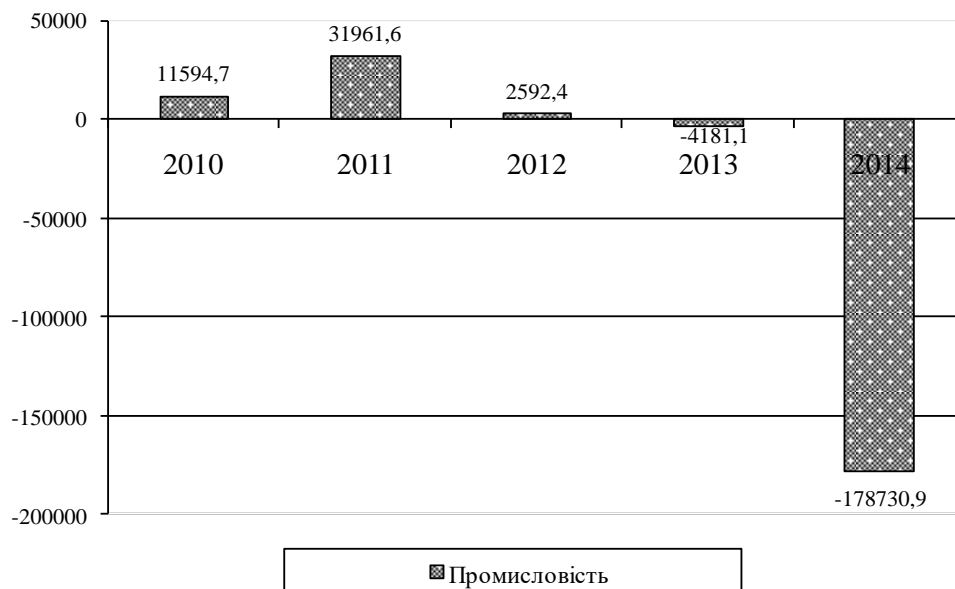

Рис. 3. Чистий прибуток промислових підприємств протягом 2010–2014 років, млн грн (побудовано за даними, наведеними у [20–24])

Висновки. Отже, проведений аналіз діяльності вітчизняних промислових підприємств свідчить про значне погіршення ситуації. Значна кількість проблем у промисловому виробництві пов'язана із зміною кон'юнктури ринків та зміною цільової спрямованості вітчизняних товаровиробників на задоволення потреб європейських та азійських споживачів. Розірвання економічних зв'язків із Росією на початковому етапі відчутно відобразилось на фінансових результатах діяльності промислових підприємств, однак вони поступово знаходять нові ринку збуту і дещо уповільнюють негативні явища у промисловості за рахунок

нових ринків і взаємодії з новими партнерами. Але необхідною умовою їх подальшого розвитку і успішної конкуренції на світових ринках є оптимізація витратного механізму і орієнтація на стратегію скорочення витрат.

Література

1. Кількість суб'єктів господарювання за видами економічної діяльності у 2012 році [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://www.ukrstat.gov.ua/operativ/operativ2013/fin/osp/ksg/ksg_u/ksg_u_12.htm
2. Кількість суб'єктів господарювання за видами економічної діяльності у 2013 році [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://www.ukrstat.gov.ua/operativ/operativ2014/fin/osp/ksg/ksg_u/ksg_u_13.htm
3. Кількість суб'єктів господарювання за видами економічної діяльності у 2014 році [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://www.ukrstat.gov.ua/operativ/operativ2014/fin/osp/ksg/ksg_u/ksg_u_14.htm
4. Аналіз економічного стану України (грудень 2014 року) [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.bank.gov.ua/doccatalog/document?id=4972952>
5. Фінансові результати підприємств до оподаткування за видами промислової діяльності у 2010 році [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://www.ukrstat.gov.ua/operativ/operativ2011/fin/fin_rez/fr_pr/fr_pr_u/fr_pr_1310_uk.htm
6. Фінансові результати підприємств до оподаткування за видами промислової діяльності у 2011 році [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://www.ukrstat.gov.ua/operativ/operativ2011/fin/fin_rez/fr_pr/fr_pr_u/fr_pr_11_uk.htm
7. Фінансові результати підприємств до оподаткування за видами промислової діяльності у 2012 році [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://www.ukrstat.gov.ua/operativ/operativ2012/fin/fin_rez/fr_pr/fr_pr_u/fr_pr_12_u.htm
8. Фінансові результати підприємств до оподаткування за видами промислової діяльності у 2013 році [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://www.ukrstat.gov.ua/operativ/operativ2012/fin/fin_rez/fr_pr/fr_pr_u/fr_pr_13_u.htm
9. Фінансові результати підприємств до оподаткування за видами промислової діяльності у 2014 році [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://www.ukrstat.gov.ua/operativ/operativ2012/fin/fin_rez/fr_pr/fr_pr_u/fr_pr_14_u.htm
10. Фінансові результати підприємств до оподаткування за видами промислової діяльності у 2010 році [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://www.ukrstat.gov.ua/operativ/operativ2011/fin/fin_rez/fr_pr/fr_pr_u/fr_pr_1310_uk.htm
11. Фінансові результати підприємств до оподаткування за видами промислової діяльності у 2011 році [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://www.ukrstat.gov.ua/operativ/operativ2011/fin/fin_rez/fr_pr/fr_pr_u/fr_pr_11_uk.htm
12. Фінансові результати підприємств до оподаткування за видами промислової діяльності у 2012 році [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://www.ukrstat.gov.ua/operativ/operativ2012/fin/fin_rez/fr_pr/fr_pr_u/fr_pr_12_u.htm
13. Фінансові результати підприємств до оподаткування за видами промислової діяльності у 2013 році [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://www.ukrstat.gov.ua/operativ/operativ2012/fin/fin_rez/fr_pr/fr_pr_u/fr_pr_13_u.htm
14. Фінансові результати підприємств до оподаткування за видами промислової діяльності у 2014 році [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://www.ukrstat.gov.ua/operativ/operativ2012/fin/fin_rez/fr_pr/fr_pr_u/fr_pr_14_u.htm
15. Чистий прибуток (збиток) підприємств за видами промислової діяльності у 2010 році [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://www.ukrstat.gov.ua/operativ/operativ2010/fin/chpr/chpr_pr/chpr_pr_u/chpr_pr_0410_uk.htm
16. Чистий прибуток (збиток) підприємств за видами промислової діяльності у 2011 році [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://www.ukrstat.gov.ua/operativ/operativ2011/fin/chpr/chpr_pr/chpr_pr_u/chpr_pr_0411_uk.htm
17. Чистий прибуток (збиток) підприємств за видами промислової діяльності у 2012 році [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://www.ukrstat.gov.ua/operativ/operativ2012/fin/chpr/chpr_pr/chpr_pr_u/chpr_pr_0412_u.htm
18. Чистий прибуток (збиток) підприємств за видами промислової діяльності у 2013 році [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://www.ukrstat.gov.ua/operativ/operativ2013/fin/chpr/chpr_pr/chpr_pr_u/chpr_pr_0413_u.htm
19. Чистий прибуток (збиток) підприємств за видами промислової діяльності у 2014 році [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://www.ukrstat.gov.ua/operativ/operativ2014/fin/chpr/chpr_pr/chpr_pr_u/chpr_pr_0414_u.htm
20. Чистий прибуток (збиток) підприємств за видами промислової діяльності у 2010 році [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://www.ukrstat.gov.ua/operativ/operativ2010/fin/chpr/chpr_pr/chpr_pr_u/chpr_pr_0410_uk.htm
21. Чистий прибуток (збиток) підприємств за видами промислової діяльності у 2011 році

[Електронний ресурс].	–	Режим	доступу	:
http://www.ukrstat.gov.ua/operativ/operativ2011/fin/chpr/chpr_pr/chpr_pr_u/chpr_pr_0411_uk.htm				
22. Чистий прибуток (збиток) підприємств за видами промислової діяльності у 2012 році				
[Електронний ресурс].	–	Режим	доступу	:
http://www.ukrstat.gov.ua/operativ/operativ2012/fin/chpr/chpr_pr/chpr_pr_u/chpr_pr_0412_u.htm				
23. Чистий прибуток (збиток) підприємств за видами промислової діяльності у 2013 році				
[Електронний ресурс].	–	Режим	доступу	:
http://www.ukrstat.gov.ua/operativ/operativ2013/fin/chpr/chpr_pr/chpr_pr_u/chpr_pr_0413_u.htm				
24. Чистий прибуток (збиток) підприємств за видами промислової діяльності у 2014 році				
[Електронний ресурс].	–	Режим	доступу	:
http://www.ukrstat.gov.ua/operativ/operativ2014/fin/chpr/chpr_pr/chpr_pr_u/chpr_pr_0414_u.htm				

Рецензія/Peer review : 30.11.2015 р.

Надрукована/Printed : 14.12.2015 р.

Рецензент: д.е.н. Рудніченко Є.М.

УДК 339.138.01: 368/369

М.С. МИСЮК, В.Л. КАРПЕНКО

Хмельницький національний університет

ОСОБЛИВОСТІ ВИКОРИСТАННЯ ІНТЕГРОВАНИХ МАРКЕТИНГОВИХ КОМУНІКАЦІЙ СТРАХОВОЮ КОМПАНІЄЮ

У статті визначено значення інтегрованих маркетингових комунікацій у сфері страхування як найбільш значущого і важливого інструмента серед усіх комунікацій маркетингу. Також запропоновані основні засоби інтегрованих маркетингових комунікацій страхових компаній.

Ключові слова: інтегровані маркетингові комунікації, засоби інтегрованих маркетингових комунікацій, страховик, страхові послуги.

M.S. MYSIUK, V.L. KARPENKO

Khmelnytsky National University

FEATURES OF USING OF INTEGRATED MARKETING COMMUNICATIONS BY INSURANCE COMPANY

The importance of integrated marketing communications in the insurance industry as the most significant and important tool of all marketing communications was determined in the article. The basic tools of integrated marketing communications for the insurance companies were also offered by the authors. A successful insurance company requires orientation on a specific consumer with a long-term relationship, rather than on segmented markets of consumers, which is why sustainable competitive position in the market is provided by integrated marketing communications as a functional direction which coordinates all the tools of marketing communications.

Keywords: integrated marketing communications, insurer, insurance services.

Актуальність дослідження. В умовах гострої конкуренції головним та визначальним фактором економічної стабільності підприємств товарів та послуг виступає ефективність маркетингових комунікацій, направлених на максимальне задоволення потреб споживачів. Організації почали приділяти все більше уваги використанню саме інтегрованих маркетингових комунікацій, ціллю яких є досягнення успіху в процесі задоволення сукупних потреб суспільства. Вони є основою для всіх сфер ринкової діяльності та слугують важливим інструментом при здійсненні зв'язків із громадськістю в ринкових умовах існування.

Особливо важливо виділити ринок страхових послуг, який одночасно характеризується стрімким зростанням та недостатньо сформованим попитом населення на страхові продукти, що пов'язане з недовірою населення до страхових компаній. Так, страховики почали частіше застосовувати інтегровані маркетингові комунікації, які несуть синергетичний ефект, що дозволяє уникнути помилок розмиття бренду, виключити суперечливі повідомлення, які впливають на споживача через різні канали інформування.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Сутність, аналіз, роль та проблеми формування та використання інтегрованих маркетингових комунікацій розглядаються як вітчизняними, так і зарубіжними вченими маркетингологами: Сміттом П., Дібровою Т.Г., Котлером Ф., Мазилкіною С.І., Примак Т.О., Решетніковою І.Л., Роматом Е.В., Старостіною А.О., Холенсоном С., Шерашевою М.Ю. та іншими.

Метою статті є визначення сутності інтегрованих маркетингових комунікацій та особливостей їх використання страховими компаніями.

Вклад основного матеріалу. Сутність інтегрованих маркетингових комунікацій на ринку страхових послуг полягає в узгоджених комунікаціях, в основі яких фокусується потреба споживачів в даній послугі та переконання, що цінність, яку надає певна компанія краща за аналогічну послугу іншої компанії. Найважчим є впевнити споживача в необхідності придбання страхового продукту і тому необхідні спонукальні аргументи, чому слід замовляти страховий продукт саме цієї компанії, замість того, щоб відмовитися від нього, або дати перевагу продуктам конкурентів. Саме вмиле використання інтегрованих маркетингових комунікацій дозволяє страховій компанії завоювати довіру цільової аудиторії і впевнити їх у виключній якості та особливості послуг, що пропонуються страховиком.